

Jurij Gorjanc

Čez goro k Očetu

Tam se spet snidemo

Ta Prežihova povest se mi je sprehajala v zavesti, ko sem v začetku devetdesetih neko soboto kot študent skozi Kamnik pešačil iz Ljubljane proti rodnim Prevaljam. Ko sem zvečer ves utrujen obsedel na pločniku avtobusne postaje v Črni, je nekajkrat, kot bi me opazovala, okrog Plečnikovega spomenika zakrožila *katrca* v skrajnem nagibu amortizerjev. Ko si izstopil iz nje, sem te takoj spoznal, čeprav sem do takrat skoraj več vedel o tvojem očetu kot o tebi. Najina očeta sta namreč z alpinističnimi odpravami ponesla ime Koroške po Sloveniji, Jugoslaviji in širše. Pot, ki je postala romanje, sem tako zaključil z zasebnim taksijem do svojega doma.

Grega med poskusom prvenstvene smeri v Mali Raduhi
Foto: Andrej Jež

Med vožnjo sva malo govorila, a se veliko pogovorila. Zdi se mi, da se je takrat rodilo prijateljstvo. Že takrat sem vedel, da veljaš med alpinisti za zelo nadarjenega. Najin preudarni prvi alpinistični učitelj Milan Plesec mi je nekoč zaupal: "Grega me je v skali

presenetljivo hitro prerasel, naprej sem ga spremljal in podpiral od daleč."

Alpinizem si zajemal z veliko žlico. Zame in za mnoge nedosegljiv ideal, poln občudovanja. Po krajših mednarodnih odpravah in številnih skalnih in kombiniranih vzponih doma in v tujini si vstopil v svetovni alpinistični vrh; z Daulagirijem si prebil led in pokazal, da so najvišji vrhovi sveta dostopni tudi Korošcem. Za tabo s(m)o si upali tudi drugi. Na Karničarjevi odpravi Skieverest 2000 si tako kot Davo in Franc Oderlap izžareval nalezljivo željo po uspehu, skoraj v pripravljenosti na vse ali nič. Himalaja pač ne prenese polovičarjev. Stal si na vrhu sveta! Usoda je takrat od tebe zahtevala le prste na nogah.

Ko sva ležala v hotelski sobi v Katmanduju, si mi pokazal fotografijo in razodel, h komu te vleče srce. Z vsem srcem in dušo sem ti privoščil zakonsko in družinsko srečo, ki sta jo z ženo Evo kmalu zatem spočela na Koroškem. Zaslutil si, da lahko alpinizem vodi v globoke medsebojne odnose, da to naše početje ni samo sebi namen.

S plezanjem v gorah si nadaljeval v silovitem tempu, a si obenem globoko iskal, tako kot jaz, smisel našega tuzemskega bivanja; alpinizem si želel vtakati v vsakdan – vase, v družino, v delo svojega uspešnega podjetja. Brez plezanja si nisi predstavljal življenja. Kljub najinemu različnemu svetovnemu nazoru sem dojel, da sva na "isti valovni dolžini", čeprav se tega ni dalo ubesediti. Za to nisva niti čutila potrebe. Če sem rekel Bog, si ob tem čutil spoštovanje, če si ob misli na svojce izrazil predanost, sem vedel, da nisi ničesar pridržal zase.

Odprava Koroška 8000 na Broad Peak leta 2012 se je rodila iz oporoke Franca Oderlapa in predvsem iz vajinega prijateljstva z alpinistom Andrejem Gradišnikom ter želje, da Korošci zaznamujemo himalajizem s prvo lastno odpravo na osemtisočak. Ne bi se moglo iziti bolje: kot vodja si na 8050 metrov visoki vrh pripeljal pet alpinistov in vse od nas, Andreja, Mateja, Ilija, Tadeja, Saxa in mene, tudi nazaj domov. Privoščil in želel si nam uspeh. Kdor takrat ne bi dal vsega od sebe, bi te užalil!

"Po duši sem romantik, kaj pa je alpinizem drugega kot ena sama romantika!?"

Na začetku novega leta sva si pisala kratka sporočila, si pošiljala fotografije zasneženih gora, ko si me spomnil na duhovni dogodek: z Evo sta se pred desetimi leti poročila. Razbral sem, da slutiš, kako poleg našega vidnega bivanja poteka vzporedno življenje – tisto duhovno, v katerem se vsi srečujemo na najbolj pristen način in ki mu nikoli ni konca. Dojemam, da je to, kdo smo in kdo postajamo, pomembnejše od tega, kar dosežemo ali opravimo. Ti si tudi dosegel ogromno in zdaj poznaš življenje bolje od nas. Čeprav poznam bivanje na tem svetu le površno, pa vem, da smo v božjih očeh lepši, kot si mislimo. Grega, odšel si tja, kjer se snidemo. Čez goro k Očetu.¹ ◉

¹ Gorjančev zapis Gregu Lačnu v spomin je bil objavljen na spletni strani časopisa *Večer*. Z dovoljenjem avtorja in uredništva *Večera* ga objavljamo tudi v *Planinskem vestniku*.

*Grega deli sladkarije otrokom v Askolah, Pakistan, leta 2012.
Foto: Ludvik Golob – Iki*

Grega Lačen se je kot šestnajstletni fant leta 1992 pridružil takratnemu črnjanskemu alpinističnemu odseku in kmalu začel nizati plezalne uspehe. Pri osemnajstih letih je opravil alpinistični izpit in že takrat izredno vplival na razvoj alpinizma v Črni na Koroškem. Leta 1998 je prejel nagrado za perspektivnega

"Bolje en dan lev kot celo življenje ovca."

alpinista leta, z dvaindvajsetimi leti je stal na vrhu Daulagirija, čez dve leti pa je postal eden izmed sedemnajstih Slovencev, ki so do takrat stali na vrhu

Mount Everesta. Njegova alpinistična bera je izjemno bogata. Opravil je več kot šeststo vzponov, udeležil se je več kot dvajsetih odprav. Bil je zavzet organizator več koroških odprav v Himalajo in Južno Ameriko, vodil je prvo koroško samostojno alpinistično odpravo na osemtisočak Broad Peak, kjer je vrh doseglo kar pet članov odprave. Loteval se je različnih smeri povesod po svetu. Čeprav je bil vrhunski alpinist v svetovnem merilu, se je rad vračal v naročje ljube domače Pece ... Črnjani so Grega Lačna dvakrat nagradili z občinsko nagrado, z bronastim in zlatim grbom. ◉

Andrej Jež, Alpinistični klub Črna na Koroškem

*Štiriindvajsetletni Grega Lačen na vrhu sveta s prijateljem Tadejem Golobom
Foto: Matej Flis*

